OTSUSED

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2020/396,

4. märts 2020,

mis käsitleb kavandatud kodanikualgatust „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“

(teatavaks tehtud numbri C(2020) 1298 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/788 Euroopa kodanikualgatuse kohta, [1] eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Kavandatud kodanikualgatuse „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“ eesmärgid on järgmised: „Me nõuame reforme, et tugevdada ELi kodanike olemasolevat õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi ja kohalikel valimistel oma elukohariigis, ning uusi õigusakte, et laiendada seda piirkondlikele ja riiklikele valimistele ning referendumitele. Algatuse peamised eesmärgid on

— kõrvaldada tõkked, mis takistavad ELi kodanikel oma elukoha- või päritoluriigis Euroopa Parlamendi ja kohalikel valimistel hääletamast ja kandideerimast;

— kinnitada veel kord, et üldine valimisõigus on põhiõigus ja -väärtus. ELi kodanikel peaks olema kõigi valimiste ja referendumite puhul õigus valida, kas hääletada oma elukoha- või päritoluriigis;

— uurida hääleõiguse sellise tõelise euroopastamise mõju, vajalikke kaitsemeetmeid ja seda, kuidas nimetatud õigus võiks hõlmata kolmandate riikide kodanikke. Need reformid kõrvaldavad pleki Euroopa demokraatialt ja loovad pinnase riikideüleseks poliitikaks.“

(2) Korraldajate esitatud lisa kavandatud kodanikualgatuse kohta sisaldab veel üksikasjalikumat teavet nende eesmärkide kohta. Selles märgitakse, et üha rohkem on ELi kodanikke, kes elavad ja töötavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, kuid kuna nende hääleõiguse kasutamisel elukohariigis on palju takistusi, tunnevad nad sageli, et nad ei ole kohalikus poliitikas esindatud. Lisas on märgitud, et „liikuvate ELi kodanike madal valimisaktiivsus kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel ei ole üllatav, sest neil on endiselt õigus hääletada oma elukohariigis üksnes kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel, kuid nad jäetakse kõrvale valimistest ja demokraatlikest valikutest, mis on tõesti olulised“. Kavandatud algatuse eesmärk on seega „muuta Euroopa kodakondsus tõeliseks kodakondsuseks“, „astuda samm üldise valimisõiguse suunas“, andes ELi kodanikele täielikud poliitilised õigused, „soodustada paremat integratsiooni“ ja „aidata üles ehitada riikideülene Euroopa demokraatia“.

(3) Korraldajad on esitanud täiendava teabe brošüüri kujul.

(4) Euroopa Liidu lepinguga (ELi leping) tugevdatakse liidu kodakondsust ja täiustatakse liidu demokraatlikku toimimist, nähes selleks muu hulgas ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias Euroopa kodanikualgatuse kaudu.

(5) Seepärast peaksid kodanikualgatuse kord ja tingimused olema selged, lihtsad ja kasutajasõbralikud ning vastama kodanikualgatuse olemusele, et julgustada kodanike osalust ja muuta liit ligipääsetavamaks.

[1] ELT L 130, 17.5.2019, lk 55.

(6) Mis puudutab esimese punkti lõikes 1 nimetatud eesmärki, nimelt „kõrvaldada tõkked, mis takistavad ELi kodanikel oma elukoha- või päritoluriigis Euroopa Parlamendi ja kohalikel valimistel hääletamast ja kandideerimast“, siis on komisjonil pädevus võtta ELi toimimise lepingu artikli 22 alusel vastu liidu õigusakti ettepanek selles valdkonnas.

(7) Mis puudutab lõike 1 teises punktis nimetatud eesmärki, nimelt „kinnitada veel kord, et üldine valimisõigus on põhiõigus ja -väärtus. ELi kodanikel peaks olema kõigi valimiste ja referendumite puhul õigus valida, kas hääletada oma elukoha- või päritoluriigis“, siis on komisjonil pädevus võtta ELi toimimise lepingu artikli 25 lõike 2 alusel vastu liidu õigusakti ettepanek selles valdkonnas.

(8) Mis puudutab lõike 1 kolmandas punktis nimetatud eesmärki, nimelt „uurida hääleõiguse sellise tõelise euroopastamise mõju, vajalikke kaitsemeetmeid ja seda, kuidas nimetatud õigus võiksid hõlmata kolmandate riikide kodanikke“, siis võimaldab ELi toimimise lepingu artikli 79 lõige 4 liidul „pakkuda liikmesriikidele stiimuleid ja toetust nende territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike integratsiooni edendamiseks, ilma et see kohustaks liikmesriike oma õigus- ja haldusnorme ühtlustama“. ELi toimimise lepingu artikli 79 lõige 4 võimaldaks seega võtta vastu komisjoni ettepaneku ELi demokraatiat/hääleõigusi käsitleva teadusprogrammi kohta, milles muu hulgas uuritaks, kui suurel määral oleks võimalik suurendada liidu territooriumil elavate kolmandate riikide kodanike kodanikuõigusi.

(9) Nimetatud põhjustel ei jää ükski kavandatud kodanikualgatuse osa ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt on komisjonil õigus esitada ettepanek liidu õigusakti kohta, millega rakendatakse aluslepinguid vastavalt määruse (EL) 2019/788 artikli 6 lõike 3 punktile c.

(10) Korraldajate rühm on moodustatud ja kontaktisikud on määratud vastavalt määruse artikli 5 lõigetele 1–3.

(11) Kavandatud algatus ei ole ei ilmselgelt ei ebaõiglane, põhjendamatu ega pahatahtlik ega vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustega.

(12) Kavandatud kodanikualgatus „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“ tuleks seega registreerida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga registreeritakse kavandatud kodanikualgatus „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“.

Artikkel 2

Kodanikualgatuse „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“ registreerimine hakkab kehtima alates käesoleva otsuse kuupäevast.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud kodanikualgatuse „Piirideta valijad, täielikud poliitilised õigused ELi kodanikele“ korraldajatele, keda esindavad kontaktisikutena Anna COMACCHIO ja Claire DAUTCOURT.

Brüssel, 4. märts 2020

Komisjoni nimel
Věra JOUROVÁ
asepresident